

10, 83, 46. को वां शयुत्रा विधवेव देवर् (könnte auch auf देवर् zurückgehen) मर्षं न योषा कृणुते सधस्थं आ 40, 2. प्रतीतिस्ते शयुत्रो देवर्श्च (pl.) AV. 14, 1, 39. — Vgl. देवकाम, अदेवर्त्तुन्.

देवर् m. ÇĀNT. 3, 18. देवर् UNĀDIS. 3, 132. dass. Nir. 3, 15. AK. 2, 6, 1, 32. 3, 4, 24, 148. TRIK. 2, 6, 8. H. 353. ĀCV. GRHJ. 4, 2. M. 3, 55. 9, 59. 69, 97. 143. 147. JĀG. 1, 68. R. 4, 61, 11. 5, 31, 32. 6, 95, 30. KATHĀS. 21, 123. BṬĀG. P. 3, 14, 24. देवर्म् (könnte auch zu देवर् gezogen werden) MBH. 1, 4181. 13, 395. VARĀH. BRH. S. 68, 20. देवर्घ्नी ÇĀNKH. GRHJ. 1, 16. In der Bed. Geliebter, Gatte (von 1. दिव् scherzen, tändeln) erscheint der acc. देवर्म् BṬĀG. P. 4, 26, 26.

देवर्क m. dass. UĒGVAL. ZH UNĀDIS. 2, 100.

देवर्त्तित (देव + र्त्ति) 1) adj. vom Gotte oder von den Göttern gehöret. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Devaka HARIV. 2025. VP. 436. eines Fürsten der Koçala u. s. w. 480. — 3) f. आ N. pr. einer Tochter Devaka's und einer der Gemahlinnen Vasudeva's HARIV. 1948. 2026. VP. 436. BṬĀG. P. 9, 24, 22. 51.

देवर्त (देव + र्त) adj. an den Göttern Freude habend, fromm: नगर PĀNĀT. 118, 22.

देवर्थ (देव + र्थ) m. 1) oxyt. Götterwagen AV. 8, 8, 22. TS. 2, 5, 6, 1. TBR. 1, 3, 6, 4. ĀIT. BR. 2, 37. ÇĀNKH. BR. 2, 6. देवर्थाङ्गं n. Tagesfahrt für einen Götterwagen (für den Wagen des Sonnengottes ÇĀMK. zu BRH. ĀR. UP. 3, 3, 2) ÇĀT. BR. 14, 6, 3, 2. Vgl. देवर्थ. — 2) N. pr. eines Mannes gaṇa तिकादि zu P. 4, 1, 154. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56, 5 v. u. (?). SKANDA-P. in Verz. d. Oxf. H. 74, b, Kap. 33. BUDDHOKT. 3.

देवर्कस्य (देव + र्क) n. ein Geheimniß der Götter MBH. 15, 964. — Vgl. देवगुह्य.

देवराज् (देव + राज्) m. (nom. ०राज्) der König der Götter, Bein. Indra's R. 3, 63, 21. N. 26, 34. MBH. 13, 32. des an Indra's Stelle getretenen Nahusha 4788. 4793.

देवराज (देव + राज्) m. 1) oxyt. göttlicher Herrscher TBR. 1, 8, 8, 4. der König der Götter, Bein. Indra's TRIK. 1, 1, 57. N. 2, 13. 23. 19, 25. INDR. 1, 1. MBH. 1, 2704. 13, 94. R. 1, 34, 46. 48, 19. 49, 7. 3, 63, 11. 6, 34, 10. VARĀH. BRH. S. 42 (43), 18. KATHĀS. 17, 13. BRAHMA-P. 56, 11. 58, 16. ०राजम् hierher oder zu ०राज् ARĀ. 2, 4. MBH. 1, 8163. R. 2, 63, 23. — 2) N. pr. eines Königs MBH. 2, 337. eines Rshi: द्वैपायनो यवक्रति देवराजः सक्तानुजः VARĀH. BRH. S. 47, 65. eines Buddha Lot. de la b. I. 157. eines Erklärers des Naighaṇṭuka (der volle Name ist देवराज्यञ्जन्). — Vgl. देवराजिक, देवराजिक.

देवराजन् (देव + राज्) m. ein Fürst aus Brahmanengeschlecht: ०राज्ञो सामानि PĀNĀV. BR. 18, 10, 5.

देवराज्यञ्जन् (दे + ञ्) m. N. pr. eines Erklärers des Naighaṇṭuka und zugleich auch seines Grossvaters.

देवराज्य (देव + राज्) n. die Herrschaft über die Götter MBH. 13, 695. 4746. R. 1, 65, 16. 6, 98, 19. — Vgl. देवराज्य.

देवरात (देव + रात) gaṇa काश्यादि zu P. 4, 2, 116. gaṇa कुलालादि zu 3, 118. Vop. 26, 43. gottgeschenkt; m. 1) N. des Çunaṇṭepa nach seiner Aufnahme in das Geschlecht Viçvāmītra's ĀIT. BR. 7, 17. MBH. 3, 188. 249. HARIV. 1460. 1472. 1767. VP. 404. BṬĀG. P. 9, 16, 30. 32. pl.

seine Nachkommen PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56. HARIV. 1464. 1771.

— N. pr. eines Königs, eines Sohnes des Suketu und Nachkommen des Nimi, R. 1, 66, 8 (GORR. 68, 3). 71, 6 (GORR. 73, 5). VP. 390. BṬĀG. P. 9, 13, 14. — N. pr. eines Königs, eines Sohnes des Karambhi, VP. 422. BṬĀG. P. 9, 24, 5. — चाणूरो देवरातश्च भोजो भीमरथश्च यः MBH. 2, 121. — Bein. Parikshit's BṬĀG. P. im ÇKDR. — Vgl. देवराति. — 2) eine Kra nichart ÇABDĀRTHAK. im ÇKDR.

देवराति bei ÇĀMKAR. zu BRH. ĀR. UP. 1, 4, 3 fehlerhaft für देवराति.

देवराष्ट्र (देव + रा) n. das Reich der Götter, N. pr. eines Reiches im Dekhan, LIA. II, 933.

देवर्त्तपिन् (von देव + र्त्ति) adj. eine göttliche Gestalt habend N. 13, 47. 16, 34. Hip. 2, 24.

देवर्षि (देव + र्षि) m. ein göttlicher, unter den Göttern wohnender Rshi TRIK. 2, 7, 16. देवा इन्द्रपुरोगमाः । सदेवर्षिगणाः R. 1, 1, 83. देवाः साग्निपुरोगमाः । देवर्षयश्च संधाता गन्धर्वाः समक्षारगाः ॥ 36, 15. SUND. 3, 1. ०चरित MBH. 12, 7663. सप्त देवर्षयः (st. dessen सप्तर्षयः 14, 781) — वसिष्ठादयः 3, 11855. देवर्षयः, राजर्षयः, ब्रह्मर्षयः LALIT. 241. Nārada BHAG. 10, 13, 26. R. 1, 1, 7. KATHĀS. 17, 9. VP. 284. verschiedene aufgezählt nach dem VĀJU-P. ebend. N. 8. देवर्षिन् n. nom. abstr. BṬĀG. P. 1, 3, 8.

1. देवर्त्त (von देव) m. SIDDH. K. 250, b, 7. 1) = देवल्क UĒGVAL. zu UNĀDIS. 1, 108. AK. 2, 10, 11. TRIK. 2, 10, 4. H. 924. KULL. zu M. 3, 152. Nach UĒGVAL. auch ein tugendhafter Mann; vgl. देविल्. — 2) N. pr. eines Abkömmlings des Kaçjapa, Liedverfassers im 9ten Maṇḍala des RV. KĀTH. 22, 11. MBH. 14, 1492. HARIV. 7099. BṬĀG. P. 1, 19, 10. 9, 4, 57. als Bein. Asita's (nach dem BRAHMAVĀIV. P., Çrikṛṣṇa-gānamakhaṇḍa, ein Sohn Asita's und durch den Fluch der Rambhā ऋष्वक्त्रा achtmündig, ÇKDR. Neben Asita aber von diesem unterschieden PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 58) MBH. 1, 106. 2048. 2, 441. 1917. 2038. 3, 510. 8263. 9, 2854. fgg. 12, 7521. 9874. fgg. BHAG. 10, 13. HARIV. 931. BṬĀG. P. 6, 13, 12. Astronom VARĀH. BRH. S. 11, 1. 83, 1. 97, 13. ग्राचार्यस्तैत्तिरीयाणाम् R. GORR. 2, 32, 17. Verfasser eines Gesetzbuchs MADRAS. in Ind. St. 1, 20, 6 v. u. KULL. zu M. 3, 152. 158. Sohn des Pratiṣṭha MBH. 1, 2590. HARIV. 139. VP. 120. älterer Bruder des Dhaumja MBH. 1, 6914. Gemahl der Ekapaṇḍā HARIV. 931. Vater der Sāmṇati, der Gemahlin Brahmadatta's, 1261. fg. Grossvater des Pāṇini COLEBR. Misc. Ess. II, 5. unter den Söhnen Viçvāmītra's HARIV. 1462. देवल्ताः seine Nachkommen 1466. ein Sohn Kṛçāçva's von der Dhishāṇḍ BṬĀG. P. 6, 6, 20. fälschlich mit Nārada (mit welchem Asita Devala öfters erwähnt wird) identificirt TRIK. 2, 7, 18. — Vgl. देवल् als patron. Asita's.

2. देवल् m. = देवर् des Mannes Bruder ÇABDAR. im ÇKDR.

देवल्क (von देवल्) m. ein Mann, der Götterbilder unter seiner Obhut hat und vom Zeigen und Herumtragen derselben lebt (keine geachtete Beschäftigung): देवकोषोपजीवी च नाम्ना देवल्को भवेत् DEVALA bei KULL. zu M. 3, 152. देवल्का जीविकार्थं याः परिगृह्य गृहाद्गुम्फति ता देवप्रतिकृत्य उच्यते P. 5, 3, 99. Sch. M. 3, 152. 180 (= MBH. 13, 4283). आह्वयका देवल्का नन्त्रग्रामयाजकाः । एते ब्राह्मणायाउला मन्त्राधिक्यपचमाः ॥ MBH. 12, 2874. 13, 1585. 4280. — Vgl. देवल्क.

देवल्ता (देव + ल) f. eine Art Jasmin (s. नवमल्लिका) ÇABDAR. im ÇKDR.